

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. május 31. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A folytatólagosan elkövetett szolgálatban kötelességszegés büntette miatt ... vádlott ellen indított büntetőügyben a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa 2016. június 14. napján kihirdetett Kb.II.6/2016/6/1. számú ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. június 14. napján kihirdetett Kb.II.6/2016/6/1. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett szolgálatban kötelességszegés büntetében, ezért 200 napi tétel, napi tételenként 1.000,- ft, összesen 200.000,- ft pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 20 hónapi részletfizetést engedélyezett. A pénzbüntetés meg nem fizetése, illetve az egyhavi részlet megfizetésének elmulasztása esetére rendelkezett a szabadságvesztésre történő átváltoztatásra.

A tárgyaláson a katonai ügyész a kihirdetett ítéletet tudomásul vette, a vádlott és védője egyaránt felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.951/2016/1. számú átiratában arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet annyiban változtassa meg, hogy a bűncselekmény törvényhelyének feltüntetésekor jelölje meg a IV. fordulatot, egyebekben a határozatot hagyja helyben.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen felmentés érdekében bejelentett fellebbezését fenntartotta. Kifejtette azon álláspontját, hogy a bűncselekményt a jogalkotó, nem pedig a jogalkalmazó rendeli büntetni. Így a kötelességszegés szolgálatban bűncselekményt csak speciális alany, katona követheti el. A Btk.438.§ (1) bekezdése meghatározza, hogy milyen szolgálatban kell lennie annak, aki az ott írt bűncselekményt elkövetheti. Így őrs-, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatba vezényelt személy valósíthatja azt meg. Ha egy büntetőjogi értelemben katonának minősülő személy ilyen szolgálatot nem lát el, akkor a szolgálatban kötelességszegés bűncselekményét nem követheti el. A vádlott szolgálati okmányaiban az szerepelt, hogy útlevel-kezelői szolgálatot látott el. A munkaköri leírása alapján járőr, aki egyébként hőkamera-kezelői szolgálatot is elláthat. Végzettsége alapján a vádlott csak járőrtárs lehetett. Az őrszolgálati szolgálati formába többféle őrség is beletartozik, azonban a vádlott egyikbe sem tartozott. Ezen túlmenően a vádlott szolgálati tevékenysége nem felelt meg sem az ügyeleti, sem a készenléti szolgálatnak, mert a vádlott ügyeleti vagy készenléti pótlékban nem részesült. A készenléti szolgálatnál speciális a szabadidőben történő készenlétben állás, amely a vádlott szolgálati tevékenységét nem jellemezte. A védő hivatkozott arra, hogy önmagában az, hogy a vádlott vezénylés alapján végzett valamilyen szolgálati tevékenységet nem alapozza meg, hogy a

szabályok megszegésével szolgálatban kötelességszegés bűncselekményt valósíthatott volna meg. Utalt továbbá arra, hogy a vádlott terhére rótt bűncselekménynél a megállapíthatóság feltétele az, hogy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan meg kell szegnie. A védői álláspont szerint azonban az országból kilépésre jelentkezett járművek esetén a rendelkezések súlyos megszegése szóba sem kerülhet. Ezen túlmenően a vádlott megfelelő képzettségének hiánya miatt, önállóan nem intézkedhetett, ezért arra tett indítványt, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa védencét az ellene emelt vád alól bűncselekmény hiányában mentse fel.

A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott a védője által előadottakhoz.

A vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet, és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A vádlottnak és védőjének a felmentésre irányuló fellebbezése nem alapos.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállás megállapításához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlott a nyomozás során érdemi vallomást nem tett. A tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a terhére rótt bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban nem érzi bűnösnek magát, vallomása azonban tartalmilag ténybelileg beismerő vallomásként értékelendő. Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást a vádlott ténybeli beismerése, valamint a bíróság rendelkezésére álló és a tárgyalás anyagává tett okirati bizonyítékok alapján állapította meg. Az elsőfokú katonai tanács a bizonyítás anyagává tette a nyomozati iratok 2.a naplószáma alatt található jelentést, amely részletesen rögzítette a vádlotti cselekményről készült képfelvétel megtekintése alapján, hogy **...vádlott** mintegy 45 tehergépjármű kapcsán mulasztotta el ellenőrzési kötelezettségét.

Észlelte a másodfokú katonai tanács, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében rögzített történeti tényállás utolsó bekezdésében olyan jogszabályi, illetve belső szabályozási rendelkezésekre is hivatkozott, amely nem volt szorosan összefüggésbe hozható a vádlotti cselekménnyel. Ezért a másodfokú bíróság katonai tanácsa az elsőfokú bíróság tényállását a megszegett szabályok körében annyiban helyesbíti, hogy: „A vádlott magtartásával a N.--i Határrendészeti Kirendeltség szolgálati utasítása (06090/266/2013.ált.) IX. fejezetében rögzített a kutató szolgálati kötelmeiről szóló rész (56. oldal 1.§ bekezdésében írt rendelkezést), a Rendőrség Határrendészeti Szabályzatáról szóló 8/2008. (OT.6.) ORFK utasítás 54/i., 60/l. és 211. pontjaiban írt rendelkezéseket, továbbá a nyomozati iratok 8.o. naplószáma alatt található Eligazítás napi feladatok ellátásához szolgálati okmány eligazítás részében rögzített kötelmeit szegte meg.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú katonai tanács által helyesbített tényállás, megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Nem tévedett a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor ... vádlott bűnösségét a Btk.438.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett szolgálatban kötelességszegés bűntettében megállapította.

A Btk.438.§ -ban írt köteleességszegés szolgálatban vétségét az követi el, aki ör-, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban az adott szolgálatra vonatkozó szolgálati intézkedés rendelkezéseit megszegve elalszik, vagy a szolgálat ideje alatt szeszes italt, illetve kábítószer, vagy kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyagot vagy szert fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi. A (2) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint a bűncselekmény büntettnek minősül, ha a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

Helytállóan hivatkozott arra az elsőfokú katonai tanács az ítéletében, hogy az egyéb készenléti szolgálatok olyan gyűjtő fogalmat jelölnek, amelybe az ör- ügyeleti szolgálaton kívül minden más a szolgálat kritériumainak megfelelő szolgálati forma szerepeltethető. Nyilvánvaló, hogy ilyen gyűjtőfogalom kialakítására azért került sor, mert a szervezett szolgálattal ellátandó feladatok köre nem lezárható, a változó feladatok egyre újabb szolgálati formák létrehozását generálják. A katonai bírói gyakorlat ebbe kategóriába sorolja a különböző járőr-szolgálatokat, de az útlevélezési szolgálatot is. Azt, hogy egy büntetőjogi értelemben vett katona mikor lát el szolgálatot (ör- ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatot) az adott szolgálat szabályozása a napi szolgálati feladatoktól történő eltérése különbözteti meg. Így megállapítható, hogy a bűncselekmény elkövetése idején a vádlott 07.00 órától - 19.00 óráig terjedően teljesített a vádbeli napon szolgálatot, tehát a hivatali munkarendtől eltérő 12 órás szolgálatot teljesített, melyet megelőzően szolgálattervezet készült és a szolgálatba lépése előtt részére eligazítást tartottak. A vádlott tehát nem egy napi hivatali munkarendnek megfelelően, hanem vezénylet alapján, a rendes időbeosztástól eltérően látta el a szolgálati feladatát. Megállapítható, hogy a vádlott a bűncselekmény elkövetése idején a Btk.438.§ (1) bekezdésében írt egyéb készenléti szolgálatot látott el. Nem kétséges az sem, hogy a vádlott rendőrként - büntetőjogi értelemben vett katonaként - az ott írt bűncselekmény alanya lehetett. Nem fogadható el az a védekezés, hogy a szolgálatban köteleességszegést nem követhette el a vádlott, mert a megfelelő képzettség megszerzésének hiányában önálló intézkedésre nem volt jogosult. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 38/2011.(IX.22.) BM rendelet 4.§-a az intézkedési kötelezettség körében kifejezetten foglalkozik a szakképzettséggel nem rendelkező rendőr által végezhető feladatokról. Így rögzíti, hogy a szakképzettséggel nem rendelkező rendőr kizárólag a szakképzett rendőr irányításával intézkedhet. Ha a szakképzettséggel nem rendelkező rendőr az intézkedést kiváltó meghatározott cselekményt önállóan észleli, illetve ilyen cselekményt hoznak tudomására köteles arról a legközelebbi rendőrt, vagy az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervet értesíteni a rendőri intézkedés kezdeményezése ügyében. Az Eligazítás napi feladatok ellátásáról szóló okmány a vádlott részére szolgálata ideje alatt kutatószolgálat végrehajtását írta elő. A vádlott tehát a kilépésre jelentkező tehergépjárművek tekintetében rendszeres ellenőrzési feladata volt. Konkrétan a tehergépjárművek vezetőfülkéjének és vontatmányának ellenőrzése, megbúvásra, személy és árucsempészésre alkalmas üregek kialakított rejtékhelyek felkutatása. A folyamatos ellenőrzési feladatok végrehajtása nem azonos a rendőri intézkedéssel. A vádlottnak akkor kellett volna intézkedést kezdeményezni, ha kutatási tevékenysége eredményre vezet. Az eligazításról szóló szolgálati dokumentum tartalmazza ilyen esetre a vádlott jelentési kötelezettségét járőrparancsnok irányába. Ugyanakkor megállapítható az is, hogy kutatószolgálat olyan esetben kerül szervezésre, amikor az adott sávon dolgozó útlevélezési tehermentesítése érdekében ez szükséges. Az adott sávon még egy másik szolgálati személy, egy útlevélezési is teljesített szolgálatot, aki értelemszerűen magasabb képesítésű határrendszként intézkedés foganatosítására vagy további intézkedés kezdeményezésére jogosult volt.

Nem fogadható el az a védői érvelés, hogy a vádlott részéről nem történt meg a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezés más módon súlyosan történő megszegése. Álláspontja szerint kilépő oldalon történő szolgálatteljesítés esetén a rendelkezések súlyos megszegése nem jöhet szóba. A bírói

gyakorlat a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezések megszegését akkor tekinti súlyosnak, ha az súlyában egyenértékű az adott törvényi tényállásban feltüntetett külön nevesített elkövetési magatartásokkal, így az elalvással, a szolgálat ideje alatti szeszes ital stb. fogyasztással, vagy a rendeltetési hely elhagyásával. Megállapítható hogy mindhárom elkövetési magatartás az alaprendeltetés szerinti feladat megghiúsulását eredményezni, vagyis azt, hogy a szolgálat alapvető feladata nem került elvégzésre. Ebből a szempontból pedig a vádlotti magatartás ugyanolyan súlyúnak minősül, hiszen 45 tehergépjármű vonatkozásában a vádlott nem végezte el a feladatát, a szolgálata alaprendeltetésétől következő feladat elvégzése teljesen elmaradt. Nem kétséges az sem, hogy a vádlotti magatartás a szolgálatra a jelentős hátrány veszélyével járt. Töretlen a katonai bírói gyakorlat abban a tekintetben, hogy a jelentős hátrány veszélye minősítő körülmény megállapítását megalapozza, ha a vádlotti köteleességszegés az országhatáron teljesítendő szolgálat során kerül elkövetésre, és az a határ jogosulatlan átlépését eredményezheti. Az országhatár, illetve a vádlotti szolgálati helyén a Schengeni határ átlépése, ha az jogosulatlanul történik, mindenképpen megalapozza a súlyosabb minősítést függetlenül attól, hogy arra be vagy kilépés során kerül sor. A vádlott által teljesített kutatószolgálat legközvetlenebb módon szolgálja a jogosulatlan határát lépés kivédését, hiszen a tehergépjárművekben kialakított elrejtőzésre alkalmas helyek felkutatását célozza. A bünygyi iratok 8.b. naplószáma alatt található a vádlott munkaköri leírása, mely szerint beosztása járőr. A speciális munkaköri feladatok a) pontja sorolja fel a feladatait, így azt, hogy járőrszolgálatot, objektumőri, hőkamerás és kutatói szolgálatot láthat el járőrként. Ezen túlmenően köteles ellátni a számára meghatározott konkrét határrendészeti feladatokat. 8.j. naplósám alatt áll rendelkezésre a N.-i Határrendészeti Kirendeltség szolgálati utasítása, mely IV. pontja alatt tartalmazza a járőr szolgálatra vonatkozó kötelmeket, IX. szám alatt a kutatószolgálat kötelmeit, tehát a vádlott által teljesítendő feladatok mind külön szolgálatként nevesített feladatok. Látszólagos az ellentmondás a bünygyi iratok 8.o. naplószáma alatt található eligazítási lapon, amely a vádlottat útlevelkezelőként jelölte meg. Az eligazítás részben ugyanis egyértelműen kutatószolgálat végrehajtása szerepel

A vádlott azonos szolgálata alatt 45 különböző tehergépjármű vonatkozásában szegte meg a szolgálatára vonatkozó rendelkezéseket, ezért magatartását folytatólagosan valósította meg.

A másodfokú bíróság tehát egyetértett az elsőfokú ítélet 4.-6. oldalán kifejtett jogi értékelő tevékenységgel, ezért - a felmentést célzó eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket, és nem tévedett, amikor az eddigi szolgálatát jó szinten teljesítő, a törvénnyel még összeütközésbe nem került vádlott esetében lehetőséget látott a Btk.33.§ (4) bekezdésében írt enyhítő rendelkezés alkalmazásával pénzbüntetés kiszabására. A napi tételek száma a cselekménnyel arányosnak tekinthető, míg az egy napi tétel összege igen méltányosan, a törvényi minimumban került meghatározásra. Összességében a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés megfelelően szolgálat a Btk.79.§-ban írt büntetési célokat.

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek, ezért az elsőfokú ítéletet a másodfokú katonai tanács - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának végzése a Be.371.§ (1) és (4) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2017. május 31.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
bíró

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2017. május 31.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül
Iván Erika
bírószági ügyintéző